

Webinar Internal Audit in de geactualiseerde Code Corporate Governance

Instituut van
Internal Auditors
Nederland

ONE
RISK ADVISORY

9 maart 2023

Agenda

13.00 uur   Introductie en opzet webinar (Peter Hartog)

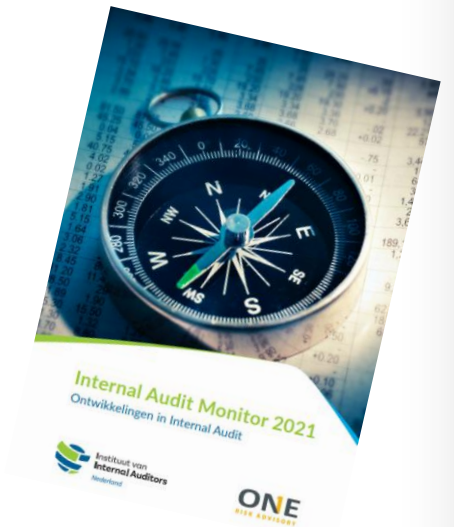
- * Betrokkenheid IIA Nederland bij Actualisatie Code
- * Wat is (nog) niet gewijzigd?

13.10 uur   IAF en de Code (Robert Bogtstra)

- * Wijzigingen IAF in laatste Actualisatie Code
  - ontwikkeling IAF door de tijd heen in de diverse Codes
- * Monitoring-rapporten: overview van de rapporten + specifieke aandachtspunten daarin

13.40 uur   Q&A

14.00 uur   Afsluiting webinar

Intro

Instituut van
Internal Auditors
Nederland

Peter Hartog

ONE
RISK ADVISORY

Betrokkenheid IIA

- Aanleiding: rapport Uni Leiden over Versterking Verantwoordingsketen,
- Gesprek MCCG (nov. '21)
  - Principle-based als insteek!
  - IPPF bruikbaar, maar verwijzing waarschijnlijk 'brug te ver'
  - VOR te controversieel –
focus MC op duurzaamheid, diversiteit en relatie met aandeelhouders
- Informele toets voorstel nieuwe teksten iz. IAF (dec. '21)
- Reactie op actualisatie (april '22)

Wat is niet gewijzigd?

- Onderzoek IAF naar 'toon aan de top'
- Verklaring omtrent Risicobeheersing (VOR)
  - Te controversieel: 'maatschappelijk verkeer/beleggers versus werkgevers'
  - Mogelijk addendum?

Stellingen

Een VOR (door het Bestuur) zal de governance versterken

Een VOR zal de rol van de IAF versterken

Een VOR zal moeten gaan over:

- Alleen de financiële verslaglegging
- Plus de niet-financiële info
- Plus 'alle' risico's: (strategische,) operationele (incl. IT) , compliance en ...

Verklaring omtrent risicobeheersing

- Risico's aansprakelijkheid?
- Scope?
  - Nu al over 'beheersing' financiële verslaglegging
  - + niet-financiële info
  - + 'alle' risico's: (strategische,) operationele, compliance en ...
- Verklaring externe accountant?
  - Haalbaarheid: kennis en capaciteit (kosten)?
- Impact op de IAF?
  - *Positief: versterking, want geeft input voor verklaring Bestuur?*
  - *Negatief: externe accountant verdringt IAF?*

IAF en de Code

Instituut van
Internal Auditors
Nederland

Robert Bogtstra

ONE
RISK ADVISORY

Internal Audit in Corporate Governance Codes

In de Corporate Governance Codes vervult de Internal Auditfunctie een steeds belangrijkere rol :

Peters 1997	Internal Audit niet genoemd
Tabaksblat 2003	De Interne accountant werkt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur
Frijns 2008	De interne auditor werkt onder de verantwoordelijkheid van het bestuur
Van Manen 2016	Uitgebreide aandacht voor Internal Audit

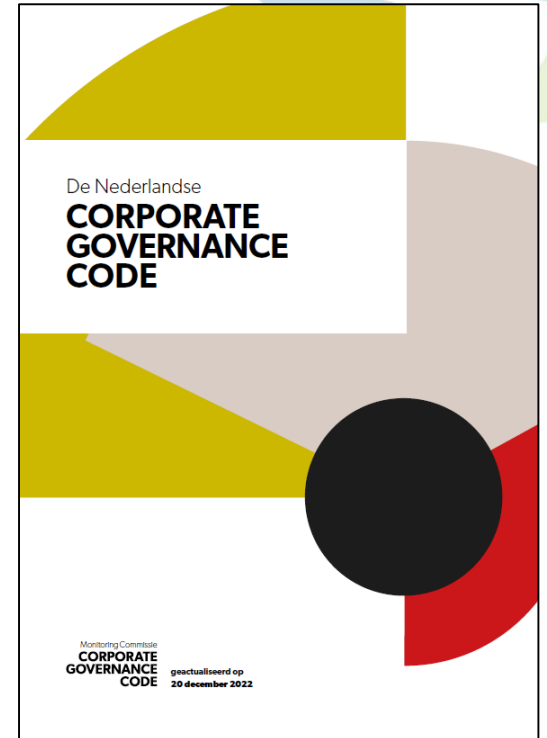

Internal Audit Code Van Manen

1.3	Interne audit functie
Principe	De interne audit functie heeft als taak de opzet en de werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen te beoordelen. Het bestuur is verantwoordelijk voor de interne audit functie. De raad van commissarissen houdt toezicht op de interne audit functie en heeft regelmatig contact met diegene die de functie vervult.
1.3.1	Benoeming en ontslag
1.3.2	Beoordeling interne audit functie
1.3.3	Werkplan van de interne audit functie
1.3.4	Uitvoering werkzaamheden
1.3.5	Rapportages bevindingen
1.3.6	Ontbreken interne audit dienst

IAF in de nieuwe Code Corporate Governance

- Versterking positie IAF
- In lijn met IPPF
  - Positionering onder CEO
  - Relatie met AC
  - Onafhankelijke beoordeling elke 5 jaar

IAF in Code CG 2022 t.o.v. 2016

2022 – Principe 1.3 Interne auditfunctie	2016
1.3.1 Benoeming en ontslag Het bestuur benoemt en ontslaat de leidinggevende interne auditor. Zowel de benoeming als het ontslag van de leidinggevende interne auditor wordt, samen met een advies van de auditcommissie, ter goedkeuring voorgelegd aan de raad van commissarissen.	
1.3.2 Beoordeling interne audit functie Het bestuur beoordeelt jaarlijks na overleg met de auditcommissie de wijze waarop de interne audit functie de taak uitvoert. + Het functioneren van de interne audit functie wordt ten minste vijfjaarlijks beoordeeld door een onafhankelijke derde partij.	... en betreft hierbij het oordeel van de AC.
1.3.3 Werkplan van de interne audit functie De interne audit functie stelt een werkplan op na overleg met het bestuur, de auditcommissie en de externe accountant. Het werkplan wordt ter goedkeuring voorgelegd aan het bestuur en vervolgens aan de raad van commissarissen. In dit werkplan wordt aandacht besteed aan de interactie met de externe accountant.	... betreft hierbij ....
1.3.4 Uitvoering werkzaamheden De interne audit functie beschikt over voldoende middelen om het werkplan uit te voeren en heeft toegang tot informatie die voor de uitvoering van haar werkzaamheden van belang is. De interne audit functie heeft direct toegang tot de auditcommissie en de externe accountant. Vastgelegd wordt op welke wijze de auditcommissie door de interne audit functie wordt geïnformeerd.	

IAF in Code CG 2022 t.o.v. 2016

2022 – Principe 1.3 Interne auditfunctie

2016

1.3.5 Rapportages bevindingen

De interne audit functie rapporteert onderzoeksresultaten aan het bestuur **en de** auditcommissie en informeert de externe accountant. In de onderzoeksresultaten van de interne audit functie wordt in ieder geval aandacht besteed aan:

- i. gebreken in de effectiviteit van de interne risicobeheersings- en controlesystemen;
- ii. bevindingen en observaties die van wezenlijke invloed zijn op het risicoprofiel van de vennootschap en de met haar verbonden onderneming; en
- iii. tekortkomingen in de opvolging van aanbevelingen van de interne audit functie.

De interne audit functie rapporteert hiërarchisch aan een lid van het bestuur, bij voorkeur aan de CEO.

Toelichting

De rapportage van de onderzoeksresultaten door de interne audit functie aan de auditcommissie hoeft niet identiek te zijn aan de rapportage door de interne audit functie aan het bestuur. Het is aan de interne audit functie en de auditcommissie om hierover afspraken te maken.

.... rapporteert onderzoeksresultaten aan het bestuur, rapporteert de **kern** van de resultaten aan de auditcommissie ...

IAF in Code CG 2022 t.o.v. 2016

2022 –Principe 2.6 Misstanden en onregelmatigheden

2016

1.3.6 Ontbreken interne audit dienst

Indien voor de interne audit functie geen interne audit dienst is ingericht, beoordeelt de raad van commissarissen jaarlijks, mede op basis van een advies van de auditcommissie, of adequate alternatieve maatregelen zijn getroffen en beziet of behoefte bestaat om een interne audit dienst in te richten. De raad van commissarissen neemt de conclusies alsmede eventuele aanbevelingen en alternatief getroffen maatregelen die daaruit voortkomen, op in het verslag van de raad van commissarissen.

Toelichting

Het uitgangspunt is dat vennootschappen voor de uitvoering van de taak van de interne audit functie, een interne audit dienst inrichten. Mocht van dit uitgangspunt worden afgeweken, bijvoorbeeld als de omvang van de vennootschap zich daarvoor niet leent, dan kan uitbesteding een adequaat alternatief zijn. Ook in het geval van uitbesteding, blijven de raad van commissarissen en de auditcommissie betrokken bij de taakuitvoering van de interne audit functie, zoals is bepaald in best practice bepalingen 1.3.1 tot en met 1.3.5.

2.6.4 Melding interne auditfunctie

De interne audit functie informeert het bestuur en de voorzitter van de auditcommissie onverwijld wanneer hij bij de uitvoering van zijn opdracht een materiële misstand of onregelmatigheid constateert of vermoedt. Wanneer (het vermoeden van) een materiële misstand of onregelmatigheid het functioneren van één of meerdere bestuurders betreft, meldt de interne audit functie dit aan de voorzitter van de raad van commissarissen.

Niet aanwezig

Internal Audit bij NL beursvennootschappen

- Het aantal organisaties met een IAF neemt gestaag toe
- Kleine beursfondsen hebben vaak nog geen IAF
- Organisaties zonder IAF:
  - Leggen steeds meer uit
  - Kwaliteit uitleg meestal niet goed

Internal Audit bij NL beursvennootschappen 2016 - 2021

- Groei aantal Internal Audit functies
- Vooral in 2017
- Daarna stabiel

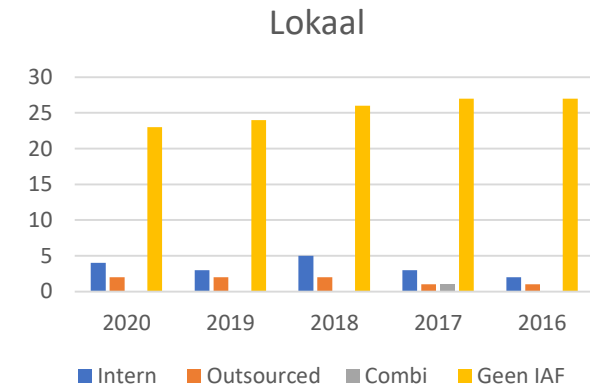
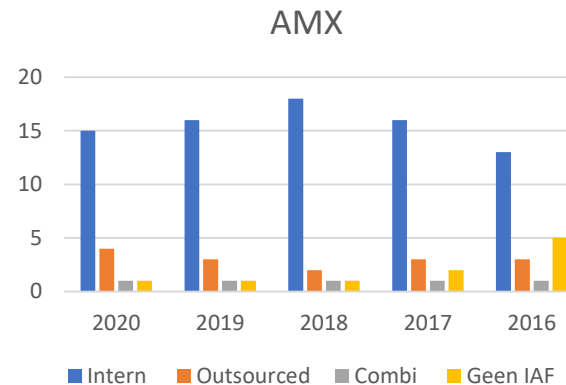
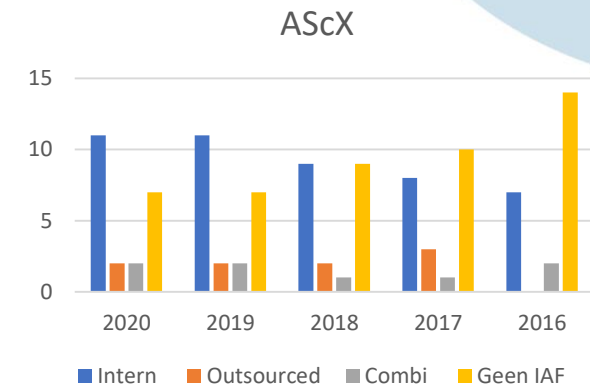
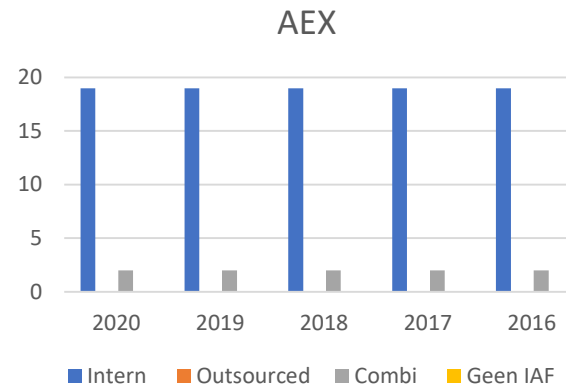
Internal Audit bij NL beursvennootschappen 2016 - 2021

AEX (21): 100%

AMX (21): 95% (2016: 77%)

AScX (22): 68% (2016: 39%)

Lokaal (29): 21% (2016: 10%)

Pas toe of Leg uit

Eisen aan de uitleg

Van belang is dat de uitleg bij afwijking in ieder geval de volgende elementen bevat:

- i. de wijze waarop de vennootschap is afgeweken van het principe of de best practice bepaling;
- ii. de redenen voor afwijking;
- iii. indien de afwijking tijdelijk is en langer dan één boekjaar duurt, wordt aangegeven wanneer de vennootschap voornemens is het principe of de best practice bepaling weer na te leven; en
- iv. in voorkomend geval, een beschrijving van de alternatieve maatregel die is genomen en een uiteenzetting hoe die maatregel de doelstelling van het principe respectievelijk de best practice bepaling bereikt, of een verduidelijking hoe de maatregel bijdraagt tot een goede corporate governance van de vennootschap.

De uitleg in het jaarverslag

AMX - 1 geen IAF

“The audit committee has annually reviewed the need for an internal auditor. In its most recent reviews, in March 2020 and March 2021, the audit committee concluded that due to the controls in place and the size of the company, no internal auditor was needed at that point in time.”

AScX - 7 geen IAF

“xxx has not appointed an internal auditor, but has implemented alternative measures to ensure contacts between the Audit Committee and the external auditor proceed properly and to ensure proper documentation of these contacts.”

De uitleg in het jaarverslag

Lokaal - 23 geen IAF, 2 geen explain

“Gelet op de beperkte omvang van de onderneming kent xxx geen interne auditor. In deze lacune wordt voorzien door het laten uitvoeren door eigen consultants van interne audits op de processen en procedures welke leiden tot de financiële verantwoording.”

“Dit principe en deze best practice bepalingen zijn niet op xxx van toepassing aangezien xxx gezien haar geringe omvang, geen interne audit functie heeft.”

“It is the opinion of the Supervisory Board that, at present, there is no need for an internal audit function in the Company.”

“Due to the small scale of operations and the centralized accounting function, xxx does not have an internal auditor.”

De uitleg in het jaarverslag

TIE Kinetix (voorheen “geen explain”)

“It is the opinion of the Supervisory Board that, at present, there is no need for an internal audit function in the Company. Due to the company's limited size, the internal controls including the accounting and governance processes, are of limited complexity. As such, this allows for the Executive Board to closely monitor the internal control system and report to the Supervisory Board. The company stimulates its employees to identify areas for improvement in risk management and control systems. The employees are in direct contact with the executive board so that suggestions are assessed at the appropriate level and an improvement plan rolled out as appropriate. Furthermore, the absence of an internal audit function has not been identified as a principal risk that would require mitigation. In this respect, reference is made to the section Risk Management and Control”

Verklaring omtrent risicobeheersing – Input van Internal Audit

Definitie Internal Audit (IIA)

“Een onafhankelijke, objectieve functie die zekerheid verschaft en adviesopdrachten uitvoert, om meerwaarde te leveren en de operationele activiteiten van de organisatie te verbeteren. De interne auditfunctie helpt de organisatie haar doelstellingen te realiseren door met een systematische, gedisciplineerde aanpak **de effectiviteit van de processen van risicomanagement, beheersing en governance te evalueren en te verbeteren.**”

IIA Standaarden

St 2130 – Beheersing

De internal-auditfunctie moet de toepasselijkheid en de doeltreffendheid van de beheersmaatregelen evalueren bij het inspelen op risico's ....

St 2120 – Risicomanagement

De internal auditfunctie moet de effectiviteit van de risicomanagementprocessen evalueren en bijdragen aan het verbeteren daarvan.

St 2110 – Governance

De internal auditfunctie moet evaluaties uitvoeren en passende aanbevelingen doen om het governance-processen van de organisatie te verbeteren...

Verklaring omtrent risicobeheersing - Internal Audit

Echter, uit Externe Quality Assessments blijkt:

- Vrijwel alle IAF's voldoen aan St 2130 "Beheersing"
- Veel IAF's voldoen NIET aan St 2110 Governance en St 2120 Risicomanagement

De IIA standaarden schrijven voor dat een algemene beoordeling van de volgende elementen van risicobeheer moet worden gemaakt:

- De organisatorische doelstellingen de missie van de organisatie ondersteunen en daarop aansluiten.
- Belangrijke risico's zijn vastgesteld en beoordeeld.
- Passende risicobeheermaatregelen worden gekozen waarbij risico's in overeenstemming worden gebracht met de risicobereidheid van de organisatie.
- Relevante risico-informatie wordt vastgelegd en tijdig wordt verspreid binnen de organisatie, zodat personeel, management en het bestuur hun verantwoordelijkheden kunnen uitoefenen.

Hoe stel je dat vast?

**Voldoende auditdekking
mogelijk?**

Stelling

Een algemene beoordeling van Risicomanagement en Governance is in de praktijk onhaalbaar voor een IAF

Q & A

Thanks!

**Be innovative
and be careful!**

